Bijlage 1: Samenvatting participatietraject

De totstandkoming van het concept voor het omgevingsprogramma kunst en cultuur is het resultaat van een zorgvuldig ingericht participatieproces. In dit proces zijn cultuurpartners, gemeentelijke collega's, maatschappelijke stakeholders en raadsleden op verschillende momenten betrokken. De werkwijze kenmerkt zich door dialoog, gezamenlijke verkenning en een continue verbinding met de bredere stedelijke en maatschappelijke opgaven van Hengelo.

Het proces startte met de opgavetafels, waarin de eerste inhoudelijke verkenningen plaatsvonden. In deze gesprekken werd in beeld gebracht welke ontwikkelingen en vraagstukken relevant zijn voor kunst en cultuur en welke verbindingen bestaan met sociale, economische en ruimtelijke thema's. Deze verkenningen vormden de basis voor de thema's en perspectieven die in het verdere traject zijn verdiept.

Tijdens de beeldvormende politieke markt van 4 maart 2025 is de gemeenteraad meegenomen in de hoofdlijnen van het proces, de programmatische benadering en de relatie met rollen, bevoegdheden en besluitvorming. De reflecties van de raad zijn betrokken bij de verdere uitwerking van het concept.

Op 30 juni 2025 vond een eerste brede bijeenkomst plaats met vertegenwoordigers van culturele instellingen en gemeentelijke collega's. Deze sessie stond in het teken van gezamenlijke oriëntatie op de ontwikkelrichting van het programma. Deelnemers verkenden de betekenis, positie en werking van kunst en cultuur binnen Hengelo en benoemden aandachtspunten en ontwikkelkansen. De opbrengsten uit deze bijeenkomst hebben bijgedragen aan de verdere structurering van het programma.

Op 22 september 2025 volgde een domein overstijgende interne bijeenkomst met collega's uit het sociale, economische en ruimtelijke domein. Hier is nadrukkelijk gekeken naar de raakvlakken tussen kunst en cultuur en bredere stedelijke opgaven, waaronder de sociale basis, talentontwikkeling, leefbaarheid en gebiedsontwikkeling. Deze verbindingen vormden een belangrijk toetsingskader voor de verdere programmatische uitwerking.

Tijdens het rondetafelgesprek met het culturele veld op 29 oktober 2025 is uitgebreid stilgestaan bij de inhoudelijke koers, de dynamiek van het culturele ecosysteem en de positionering van Hengelo binnen regionale ontwikkelingen. Deelnemers benadrukten het belang van experimenteerruimte, broedplaatsen en informele werkplekken, evenals de behoefte aan duidelijke kaders voor samenwerking, aan- dacht voor fair practice, een herkenbaar cultureel profiel en ruimte voor jong talent. Ook werd het belang benadrukt van een levendige en toegankelijke culturele programmering en transparantie in rollen en verwachtingen tussen gemeente, instellingen en makers. De inzichten uit deze bijeenkomst zijn betrokken bij de verdere ontwikkeling van het concept-kader.

In november 2025 is een conceptversie zowel intern als binnen het culturele veld ter meelezen voorgelegd. Gemeentelijke collega's hebben daarbij met name gekeken naar de aansluiting op bestaande beleidskaders en gebiedsgerichte opgaven, terwijl het culturele veld reflecteerde op herkenbaarheid, uitvoerbaarheid en aansluiting bij de praktijk. De opmerkingen en suggesties uit deze meeleesronde zijn verwerkt en hebben geleid tot een verdere verfijning en versterking van het concept.

Tijdens de daaropvolgende politieke markt op 27 januari 2026 is de gemeenteraad opnieuw geïnformeerd over de voortgang, de inhoudelijke koers en de programmatische opbouw van het omgevingsprogramma kunst en cultuur. De bespreking bood ruimte voor nadere reflectie en bestuurlijke duiding. De aandachtspunten en reacties uit deze bijeenkomst zijn betrokken bij de verdere afronding van het programma.

Het participatietraject was uitgebreid en intensief. De inzichten uit het proces hebben bijgedragen aan de formulering van de doelen (impact), effecten (werking) en acties (beoogde waarde), die we hebben vertaald naar de uitvoeringsagenda. Hiermee vormen zij een belangrijke basis voor de verdere uitvoering, monitoring en periodieke herijking van het programma. In de verdere uitwerking blijft afstemming met partners binnen en buiten het culturele domein essentieel, zodat het omgevingsprogramma niet alleen beleidsmatig stevig is, maar ook blijft aansluiten bij de dynamiek en behoeften van de gemeente Hengelo.